Demoveld winterpeen rassen voor de B-peen teelt

KW0135
Door: Hendrik Eerkens, ACM

Al reeds vanaf 1997 worden er door ACM demovelden winterpeen voor de B-peen teelt aangelegd. In 2001 is het veld op de proefboerderij Kollumerwaard aangelegd. Er zijn 14 verschillende bestaande en nieuwe rassen gezaaid op basis van 1,9 miljoen zaden per ha. Om een goed oordeel over de diverse rassen te kunnen geven moet er niet alleen naar de opbrengst worden gekeken, maar vooral ook naar de loofsterkte, vorm en uniformiteit van de peen en de bewaarbaarheid. Om dat laatste te kunnen onderzoeken doet ACM jaarlijks bewaarproeven met de rassen die op haar demoveld zijn aangelegd.

Rugopbouw: 3 mei
Zaaidatum: 3 mei
Gewasverzorging: Bemesting en gewasbescherming zoals in de praktijk gebruikelijk.
Oogstdatum: 15 oktober proefrooien (handmatig)
29 oktober mechanische oogst met klembandrooier.
Hieronder staan de ervaringen per ras weergegeven.

1. **Sigma** Agrisem
Qua vroegheid tussen Yukon en de Nerac. Licht conische peen en geeft veel ondermaat.
Uniformiteit redelijk, doch peen aan de korte kant.
Gevoelig voor groene kop, tevens voor alternaria en sclerotinia; bovendien veel smet onderin het loof. Iets fijn geveerd loof. Redelijk goed te bewaren (met name korte bewaring).
Opbrengst door de jaren erg wisselend.

2. **Yukon** S&G Seeds
Zeer vroege uniforme B peen die ontwikkelt in ongeveer 115 dagen. Yukon geeft een erg uniforme, gladde peen. Zowel inwendige als uitwendige kleur zijn mooi. Door zijn snelle ontwikkeling kan dit ras nog erg laat gezaaid worden; kan tot de langste dag gezaaid worden. Dan wel duidelijk minder zaaizaad, omdat de peen anders te klein en te kort blijft.
Loof is licht van kleur, zeer zwak en uiterst gevoelig voor altenaria.
Goed bewaarbaar met een goed bewaarrendement.
Is erg gevoelig voor te weinig stikstof; vaker en meer N geven dan Nerac / Narbonne.

3. **Mondibel** Agrisem.
Een ras dat hele fijne peen geeft, blijft altijd slank en zeer glad. Bijzonder uniform.
Bij een iets dunnere stand lange peen. Zeer vroege peen; geschikt voor de wat latere zaai.
Hele mooie in- en uitwendige kleur. Is zeer sterk breukgevoelig en gevoelig voor schurft. Niet geschikt voor mechanische oogst en teelt als bewaarpeen. Voor bospeen uitermate geschikt.

4. **Barbara** Rijk Zwaan
Een ras dat al een aantal jaren in de rassenproeven ligt. Leek in 1998 veelbelovend; in de jaren daarna echter tegenvallend. Kwaliteit door de jaren erg wisselend. Het ras breekt daardoor in de praktijk niet echt door. Qua vroegheid vergelijkbaar met Nerac.
Een B peen in de maat van 18 tot 20 cm; dus ideale schaaltjes peen.
Barbara moet redelijk dik staan om mooie uniforme peen te vormen.
Is een peen met een goede opbrengst door de jaren heen; gevoelig voor groeistoten.
De RZ rassen staan bekend om hun intens oranje – rode inwendige kleur.

5. **Tyne** S&G
Een opvolger van de Yukon; behoorlijk gevoelig voor alternaria !
Geeft behoorlijke groene koppen en tevens inwendig groen.
Niet geschikt voor lange bewaring, wel voor de middellange bewaring.
Qua opbrengsten de laatste twee jaar in Groningen een van de besten.
Moet wat rijkelijk bemest worden met N, net als de Yukon.

6. **Nepal** Bejo
Latere B peen; iets vroeger dan Nerac; daardoor snellere veroudering van het onderste loof. Iets vatbaarder voor alternaria en meeldauw dan Nerac.
Bij te dikke stand veel tarra; niet te dik zaaien (80 a 90 planten per m). Minder uniform dan Nerac en licht conisch van vorm. Lijkt het vooral op de wat zwaardere gronden goed te doen. Geeft een soortelijk gewicht dat in de buurt komt van de Narbonne. Opbrengst door de jaren heen iets wisselend. Bewaarbaarheid is goed.

7. **Vitana** Nunhems Zaden.
Vitana = Nun 5205. Een ras dat nu voor het tweede jaar meedraait en voor het tweede jaar erg veelbelovend lijkt. Het is een matig vroeg ras; iets vroeger dan Nerac (7 a 10 dagen). Indien overrijp dan snel groeischeuren. Dus niet te vroeg zaaien !! Loof is wat donkerder van kleur, fijn geveerd en erg gezond. Geeft een hele gelijkmatige uniforme peen. Prachtige inwendige kleur en uitstekende opbrengst. Kwam afgelopen jaar ook goed uit de bewaring.

8. **Celeste** S&G
Dit jaar voor het eerst in de rassenproeven. Een wat later ras, vergelijkbaar met Narbonne.
Loof gezonder dan van Yukon en Tyne. Loof wel erg broos. Sterk op groene koppen en een mooie inwendige kleur. Voor de rest weinig verbeteringen ten opzichte van het huidige rassenpakket.

9. **Natalja** S&G
Natalja = SG 6456. Een verbeterde Yukon wat goed te zien is aan zijn gezonde loof. Qua vroegheid circa 5 dagen eerder dan Nerac. Heeft een hoge tolerantie tegen alternaria en meeldauw in het loof. Komt in de beoordelingen goed naar voren en vormt mooie schaaltjes peen. Heeft een hoog suikergehalte, scoort goed in de bewaarproeven en is sterk tegen breuk en barsten. Lijkt op de lichtere gronden beter te voldoen dan op de zwaardere gronden.

10. **Nerac** Bejo
Standaard ras voor de B-peen teelt. Momenteel qua areaal het belangrijkste ras.
Heeft circa 10 groeidagen minder dan Narbonne.
Staat bekend om zijn uniformiteit en gemiddeld goede opbrengsten. Geeft wel wat inwendig groen en de inwendige kwaliteit van de peen valt niet mee. De peen heeft een wat lager soortelijk gewicht dan Narbonne
Het loof is wat lichter van kleur dan Narbonne; maakt makkelijk nieuw loof (het gewas kleurt daardoor op veel percelen wat licht). Een peen die goed doorgroeit bij een wat lagere bemesting en goed te bewaren is. Peen vormt gemakkelijk draaiers.

11. **Nun8872** Nunhems zaden
Een nieuw nummer van Nunhems zaden. Later dan de Vitana. Is sterk op groene koppen; en heeft sterk en gezond loof. Vormt een conische, korte dikke peen. De uniformiteit liet in deze proef erg te wensen over. Lijkt geen verbetering ten opzichte van het huidige rassenpakket.
Scoort bij hoge plantaantallen zeer slecht (2.0 miljoen zaden en 2.2 miljoen zaden). 1.8 a 1.9 miljoen zaden lijkt veel beter. Ervaringen in de bewaring zijn er nog niet.

12. **Narbonne** Bejo
Bekend standaard ras; laat.
Goed bewaarbaar tot aan het einde van het seizoen.
Staat bekend om zijn ongelijke sortering en moet daarom niet te dik gezaaid worden.
Niet boven de 1.6 a 1.7; afhankelijk van de zaadkwaliteit (bij te dichte stand veel ondermaat en korte lelijke peen). Het loof is sterk, doch vatbaar voor meeldauw.
Laatste jaren verdrongen door de Nerac die een gladdere en uniformere peen geeft met minder stek. Het juiste moment van bijbemesten is voor een Narbonne erg belangrijk: op tijd voldoende N.
Narbonne heeft plusminus170 – 175 groeidagen.

13. **Bristol** Bejo
Zeer laat ras; nog iets later dan de Narbonne.
Wel een peen die lang en slank kan worden. Geeft veel en toch sterk / gezond loof.
Is geschikt voor de lange bewaring. (deed het afgelopen jaar goed in de bewaring).
Een ras dat net als Narbonne pas laat vult en laat glad wordt.
Minder geschikt voor teelt in het Noordelijk kustgebied vanwege zijn groot aantal groeidagen.
In tegenstelling tot Narbonne iets dikker zaaien om een mooie slanke peen te krijgen. Sterk op groene koppen.

14. **Nebula** Royal Sluis
Draait dit jaar voor het derde jaar mee. Een laat ras dat qua aantal groeidagen in de buurt van de Narbonne zit of zelfs nog iets meer. Dus vroeg zaaien. Geeft bijzonder veel en fijn geveerd / gezond loof. Weinig ziektegevoelig. Is een peen die makkelijk lengte maakt onder de verschillende zaaidichtheden. Zelfs bij standdichtheden van boven de honderd per meter maakt hij gemakkelijk lengte. Voor B-peen teelt meer zaad gebruiken dan Nerac: circa 2,0 á 2,2 miljoen zaden per ha. De peen wordt voor B-peen anders veel te grof en vooral te lang.
Peen iets ruwer dan Nerac. Scoorde in de bewaarproeven erg goed (is lang te bewaren).
Is qua produktie vergelijkbaar met de standaard rassen.

Samenvatting:
Het ACM demoveld geeft een goed vergelijk van de beschikbare B-peen rassen.
Nerac en in mindere mate Narbonne blijven voorlopig de standaard rassen voor de B-peen teelt.
Vitana is veel belovend, mits niet te vroeg gezaaid. Nebula lijkt goed voor teelt in met name Flevoland; voor het waddengebied is dit ras erg laat. Natalja is beproevenswaardig op de lichtere gronden. Nepal en Bristol vormen een redelijke aanvulling op de Narbonne, maar zijn minder uniform dan Nerac.